

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

93. An Clerici, qui in gravi necessitate pugnant in bello, incurrant irregularitatem? Et quid sentiendum est de Clericis de licentia Summi Pontificis bello assistentibus? Et notatur, quod licet in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

absque irregularitate eos hortari ad dispoſitionem, ex qua videret nonnullos neceſſario ita caſum, aut mutilatum; Ergo, &c. Et quidem ſi Adverſarii volunt licitum eſſe in prælio hortari milites ad fortiter dimicandum; quare non erit licitum hortari eos ad occidendum hoſtes? Nam ſi de re ſit ſermo, idem erit hortari milites in ipſo congreſſu belli ad ſic dimicandum, ut conſequantur victoriam; & hortari illos ad occiſionem hoſtium, ſi neceſſaria eſt ad victoriam reportandam; & quamvis una locutio minus ſit expreſſa, quam alia; conſideratis tamen rerum circumſtantiis, idem eſt utriuſque ſenſus. Et eundem eſſe ſenſum docuerunt Innocentius, & Panormitanus in cap. Quod in dubiis, de pœnis; quamvis contra communem Doctorum exiſtiment in utroque eventu Clericos contrahere irregularitatem. Sed, ut dixi, in priori caſu communiter ſentiant Doctores Clericos non incurſe irregularitatem; & in poſteriori hoc eſt probabile propter factam rationem. Itaque exhortatio ad eadem in bello juſto, non eſt cauſa irregularitatis.

RESOL. XCIII.

An Clerici, qui in gravi neceſſitate pugnant in bello, incurſant irregularitatem?

Et quid ſententiam eſt de Clericis de licentia Summi Pontificis bello aſſiſtentibus?

Et notatur, quod licet in caſibus in quibus Clerici in bello juſto pugnando lethaliter peccent, non ſunt irregulares, eſto in eo bello aliqui interficiantur, aut mutilentur. Ex p. 6. tract. 4. Ref. 8.

§. 1. **A**D primum reſpondeo certum eſſe urgente gravi neceſſitate, ut ſuprà diximus, Clericos, ſi licite bello juſto interfunt, etiam licite propria manu pugnare: ut ſi aliàs ab invadente hoſte eſſent occidendi; aut Civitas, aut Navis in qua ſunt, eſſent expugnandæ, aut victoria magni momenti certò amittenda: tunc enim jus naturæ dat illis facultatem & ſe & communiter defendendi; imò in tali caſu obligantur pugnare, cum jus humanum nec intendit, nec poſſe derogare juri naturæ.

2. Sed difficultas eſt, an incurſant irregularitatem; Aliqui affirmativè reſpondent, niſi Clerici pugnent ad neceſſariam vitæ propriæ deſenſionem: ſed ego puto contrariam ſententiam eſſe ſuſtinendam, quam ex Molina & Lorca docet Coninch diſp. 35. de Bello, dub. 6. num. 91. nam nullum Clericus incurrit irregularitatem, niſi ſit ei culpabilis.

3. Ad ſecundum dubium ſic reſpondet Lorca in 2. 2. D. Thome, quaſt. 40. art. 3. ſect. 1. diſp. 51. num. 24. Si Clericus ex diſpenſatione Pontificis expreſſa pugnet, etiam ſi occidat aut mutilet, nullam irregularitatem incurſe tradunt Covarruvias & Molina: quoniam qui diſpenſat in aliquo, diſpenſare cenſetur in eo, quod conſequens & connexum eſt. Sed id non probò: quia milites juſte pugnantes ſi occidant aut mutilent, irregulares ſunt: ergo eodem modo Clericus. Nec Papa concedens primum, cenſetur concedere ſecundum, niſi in conſeſſione expreſſerit. Ita Petrus Lorca.

4. Verùm ego ſententiæ Molinæ adhæreo, & contra Lorcam aſſero eſſe diſparem rationem inter Laicos in bello juſto pugnantes, inter Clericos ex licentia Summi Pontificis: nam Laici vocantur & admittuntur ad id, quod licite poſſunt efficere: neque in eorum exercitio quicquam Summus Pontifex diſpenſat: & ideo neque tollere, eſt cenſendus, irregularitatem. Sed contrarium accidit in Clericis qui ex ejus licentia poſſunt in bello pugnare: ergo dicendum eſt

eo ipſo quòd Papa præbet eis licentiam ſupradictam, auferre irregularitatem.

5. Non nego tamen ſententiam Lorcæ eſſe probabilem, quam tueretur etiam Duvallius in 2. 2. D. Thome, tract. de charitate, quaſt. 16. art. 7. Notandum eſt etiam hinc cum Molina ubi ſuprà, om. 2. tr. 2. diſp. 110. concla. 2. Quòd etiam in caſibus, in quibus in bello juſto Clerici pugnando lethaliter peccant, non ſunt irregulares: eſto in eo bello aliqui interficiantur, aut mutilentur; habetque id verum, non ſolum ſi in genere exhortentur ad pugnam, fortiterque dimicandum, atque & ſubſidia præbeant: ſed etiam ſi ipſi aliquos interficiant, ac vulnerent. Huic conſeſſioni quædam ex parte favent c. præſentium, & c. continentia, de Clerico percuſſore: ſed aperte colligitur ex c. petito, de homicidio, cui juri innixi eam amplectantur Panormitanus in eod. ibid. Navarrus in manuali, c. 27. n. 215. Covarruvias in Clement. ſi furioſus, p. 2. §. 3. n. 2. Doctores communiter. Quòd ſi Clerici ita pugnando in bello juſto irregularitatem non incurſunt; multò minus illam incurſent Laici licite & meritorie in eo pugnantes. Huius conſeſſionis non alia eſt ratio, quam quòd cum hæc ex jure poſitivo pendeant, merito in favorem belli juſti, quo Eccleſia & Reſpublica defenduntur, atque ampliuntur, à Summis Pontificibus conſtituta ſunt: præſertim cum ſi morte aut mutilatione in bello juſto ſubſecuta, omnes qui in eo conſiliū, favorem, aut auxilium dederunt, irregularitatem incurſerunt: ſane in ſingulis juſtis præliis exercitus totus, innumeraque alia hominum multitudo maneret irregularis, quod eſſet infinitam penè multitudinem irrite, hominèſque tardos ad præliandum, & adjuvandum in bello juſto cum magno Eccleſiæ & Reſpublice detrimento reddere. Et hæc omnia docet etiam Lorca in 2. 2. diſp. 11. num. 22. & 23.

RESOL. XCIV.

An, ſi Clericus ex licentia Summi Pontificis pugnet in bello, & aliquem occidat, incurſat irregularitatem?
Ex p. 9. tr. 9. & Miſc. 4. Ref. 6.

§. 1. **A**ffirmativè reſpondet Lorca in 2. 2. D. Thome, quaſt. 40. art. 1. ſect. 3. diſp. 51. n. 23. ubi ſic ait: Si Clericus ex diſpenſatione Pontificis expreſſa pugnet, etiam ſi occidat, aut mutilet, nullam irregularitatem incurſe tradunt Covarruvias, §. illo 3. n. 2. & Molina diſp. 110. quoniam qui diſpenſat in aliquo, diſpenſare cenſetur in eo quod conſequens, & connexum eſt. Diſpenſatione tamen expreſſa, ut pugnet, quia ſi ſolum concedat Papa Clerico ut bello interficiat, non cenſetur concedere pugnam, ut tradit etiam Molina lib. 5. cap. 49. num. 5. Sed id non probò. Quia milites juſte pugnantes, ſi occidant, aut mutilent, irregulares ſunt: ergo eodem modo Clericus. Nec Papa concedens primum, cenſetur concedere ſecundum, niſi in conſeſſione expreſſerit. Ita ille.

2. Sed ego adhæreo opinioni Molinæ, & Covarruvias, quam etiam tueretur Præpoſitus in 3. p. 3. de irregulari, dub. 12. num. 96. Suarez de cenſ. diſp. 47. ſect. 6. n. 12. Turrianus in 2. 2. tom. 1. diſp. 93. dub. 1. Horradus 20. 2. diſp. 169. ſect. 14. ſub ſect. 2. §. 139. & alii. Nec valet dicere cum Lorca, quia Laici poſſunt licite pugnare, nec tamen ſunt ab irregularitate immunes: ergo ſi Clerico ſit licita pugna ex diſpenſatione Pontificis, non erit immuniſ ab irregularitate. Nego conſeſſionem, quia Laici utitur jure communi, Clericus autem jure derogante lege communi. Cum autem Pontifex cenſuit cauſas eſſe ſatis ad permittendum Clerico pugnam, cenſuit idem de irregularitate, Et